

RAPPORT

21 • 2008

Skoglig kontinuitet och historiska kartor

- en metodstudie för bokskog

Örjan Kardell

© Skogsstyrelsen september 2008

Författare

Örjan Kardell

Omslagsbild

© Karl XV:s skogskarta från 1846.
Efter original i riksarkivet

Papper

Colotech+

Tryck

SJV, Jönköping

Upplaga

150 ex

ISSN 1100-0295
BEST NR 1808

Skogsstyrelsens förlag
551 83 Jönköping

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	2
1 Syfte	3
2. Begränsningar och förutsättningar	4
2.1. Definition av kontinuitet	4
2.2. Geografisk avgränsning	4
2.3. Begreppet skoglöshet	4
2.4. Allmänna begränsningar i historiskt kartmaterial	4
2.5. Skoglig information i historiskt kartmaterial	5
3. Källmaterial – små och storskaliga äldre kartor	6
3.1. Storskaliga kartor	6
3.2. Småskaliga kartor	7
4. Förslag till länsvisa källmaterial och arbetsmetodik	9
4.1. Göteborg och Bohus län	9
4.1.1. Källmaterial:	9
4.1.2. Arbetsmetodik	9
4.1.3. Anmärkning	10
4.2. Hallands län	10
4.2.1. Källmaterial	10
4.2.2. Arbetsmetodik	10
4.2.3. Anmärkning	10
4.3. Älvsborgs län	11
4.3.1. Källmaterial	11
4.3.2. Arbetsmetodik	11
4.4. Malmöhus och Kristianstads län	12
4.4.1. Källmaterial	12
4.4.2. Arbetsmetodik	12
4.5. Blekinge län	13
4.5.1. Källmaterial	13
4.5.2. Arbetsmetodik	13
4.6. Jönköpings län	13
4.6.1. Källmaterial	13
4.6.2. Arbetsmetodik	14
4.6.3. Anmärkning	14
4.7. Kronobergs län	14
4.7.1. Källmaterial	14
4.7.2. Arbetsmetodik	14
4.8. Kalmar län	14
4.8.1. Källmaterial	14
4.8.2. Arbetsmetodik	14
5. Möjligheten att undersöka skoglig kontinuitet i hela landet via historiska kartor	16
6. Historiska markanvändningsdata – till nytta för alla	17

Litteraturlista	19
Bilaga 1	20
Göteborg och Bohus län	20
Hallands län	21
Älvsborgs län	21
Malmöhus och Kristianstads län	23
Blekinge län	23
Jönköpings län	24
Kronobergs län	25
Kalmar län	27
Bilaga 2	28
Ljunghedar och deras utbredning	28
Bilaga 3	29

Förord

Skogsstyrelsen har sedan 2005 drivit projektet ”Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk”. Projektet var ett regeringsuppdrag som löpte på tre år med målet att bygga upp kompetens och kunskap inom de områden namnet antyder.

Förhållandena i ädellövskog ansågs vara så speciella att projektets styrgrupp i april 2005 beslöt att ädellövskogarna skulle behandlas i ett eget delprojekt. Denna rapport är en delrapport inom delprojektet ”Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk i ädellövskogar”.

Undersökningen i den här rapporten har två syften, dels att se hur långt bak i tiden man kan styrka en skoglig kontinuitet till ett visst terrängavsnitt med hjälp av historiskt kartmaterial, dels att ange en detaljerad arbetsmetodik för detta. Arbetsmetodiken är i första hand avsedd för delprojektet om ädellövskogar, men är även tillämpbar för andra skogstyper.

Örjan Kardell har haft uppdraget att titta på användningen av historiska kartor och är författare. Rapporten ingår i Skogsstyrelsens rapportserie, där författarna står för innehållet. Detta innebär att rapporten inte nödvändigtvis beskriver Skogsstyrelsens officiella syn. Skogsstyrelsens slutsatser och ställningstaganden har avrapporterats i projektets slutrapport (Meddelande 1-2008).

Höör, september 2008

Tove Thomasson

Delprojektledare

Skogsstyrelsen

Sammanfattning

Det är fullt möjligt att – relativt snabbt, enkelt och billigt – via äldre, småskaliga kartor knyta skoglig kontinuitet till enskilda terrängpartier 150 år tillbaka i tiden, med information om det vid denna tid stod barr- eller lövträd där. För lövträdens del går det att på *sannolika* grunder belägga att enskilda terrängpartier också burit bok.

Efter selektion via fältbesök kan terrängpartier med idag intressanta bestånd med stor sannolikhet följas tillbaka ytterligare 150 år via storskaliga lantmäterikartor, s.k. geometriska avmätningar från perioden 1681 – 1740. Detta är en mer tidsödande och därmed dyrare process vilken begränsas av att det dels inte finns kartor över samtliga enskilda enheter från denna tid, dels framgår inte med samma regelbundenhet om det står barr- eller lövträd på den mark som betraktas som skogbärande. Bokhult och mindre partier av bokskog brukar särredovisas i dessa kartor. Informationen om det ”allmänna” skogstillståndet ges snarare i skriftlig form på själva kartan eller i dess textbeskrivning än som konsekvent använda symboler.

Att föra projektet så långt fram att fältbesök blir möjliga i hela undersökningsområdet kräver 3- 4 månaders kontorsarbete (22 arbetsdagar/månad) samt tif-filer för en kostnad av 20 000 kr (62 filer à 300kr).

1 Syfte

Undersökningen har två syften, dels att se hur långt bak i tiden man kan styrka en skoglig kontinuitet till ett visst terrängavsnitt med hjälp av historiskt kartmaterial, dels att ange en detaljerad arbetsmetodik för detta. Arbetsmetodiken är i första hand avsedd för delprojektet Ädellöv, med dess speciella förutsättningar, men skall också i allt väsentligt vara generaliserbar för hela Kontinuitetsskogsprojektet.

2. Begränsningar och förutsättningar

2.1. Definition av kontinuitet

Skoglig kontinuitet definieras här till att ett och samma terrängavsnitt, som idag är skogbevuxet, skall ha burit någon form av trädvegetation för 300 år sedan. Detta ska vara dokumenterat i tillgängligt kartmaterial och alltså av sin samtid ha betraktats som skog.

2.2. Geografisk avgränsning

Det undersökta området avgränsas i norr av bokens naturliga utbredningsområde efter Nilsson 1902, Andersson 1903, Wibeck 1909 och Lindquist 1931. Både bok och ek förekommer norr om denna linje men jag har medvetet valt denna definition då chansen att påträffa bok i rena bestånd är mycket större inom området samtidigt som eken inom sitt utbredningsområde i landet huvudsakligen förekommer som enstaka individer med undantag för ekkrattskog i Halland. Av historiska skäl finns eken idag huvudsakligen koncentrerad till marker som tidigare varit frälsejord, exempelvis f.d. gods, säterier och herrgårdar.

Därnäst har jag tagit bort de delar av området som inte anges vara skogbärande, *skoglösa*, på Karl XV: s skogskarta från 1846 ur undersökningen. Det undersökta området ligger inom delar av fd. Göteborgs- och Bohus län, fd. Älvsborgs län, Hallands län, f.d. Kristianstads län, f.d. Malmöhus län, Blekinge län, Jönköpings län, Kronobergs län samt Kalmar län.

Skogen inom det avgränsade området har regionalt med största sannolikhet krympt ytterligare efter 1846 fram till tiden strax före 1:a världskriget på grund av skiften, fortsatt uppodling och tamdjursbete, ytterst betingad av folkökning med en agrar försörjningsbas.

2.3. Begreppet skoglöshet

Karl XV: s skogskarta anger delar av ovan uppräknade län som skoglösa. Skoglös får absolut inte likställas med trädlös. Skoglösa områden har enstaka trädindivider eller dungar, antingen i närheten av bebyggelse eller på odlingsimpediment eller liknande, men de förekommer inte i sådan utsträckning att de är användbara för ett *kontinuerligt* husbehovsutnyttjande; ved, gårdsel och timmer.

2.4 Allmänna begränsningar i historiskt kartmaterial

Att arbeta med historiskt kartmaterial innebär en del begränsningar. Den första och viktigaste är att informationsinnehållet i historiskt kartmaterial – liksom i moderna flyg- och satellitbilder – måste tolkas. Alla historiska kartor styrs i sitt informationsinnehåll av syftet med karteringen. Därnäst måste man vänja sig vid att vare sig storskaliga eller småskaliga kartserier är geografiskt heltäckande i tid och rum, i vart fall inte samtidigt och definitivt inte storskaliga kartor. Slutligen måste man acceptera att enskilda kartor ger ett titthål bakåt i tiden. Vad som händer i perioden mellan två kartläggningar över ett och samma ställe framgår aldrig.

2.5. Skoglig information i historiskt kartmaterial

En mycket viktig begränsning i historiskt kartmaterial – liksom i moderna kartor – är att de med mycket få undantag aldrig innehåller precisa uppgifter om enskilda bestånds ålder, volym eller täthet. I tillgängligt småskaligt material redovisas löv- respektive barrträd med olika symboler. I nedan föreslagna storskaliga kartmaterial är det vanligaste att skogstillståndet kommenteras i skrift på själva kartan eller i kartans textbeskrivning – utifrån ett husbehovsperspektiv – vilka sortiment som den kan leverera. Däremot framgår med nödvändighet inte vilka trädslag som levererar de efterfrågade sortimenten. Bokhult och mindre partier av bokskog särredovisas regelmässigt i de föreslagna geometriska avmätningarna, något som exempelvis Wibeck (1909) utnyttjade för sin studie. Ovan angivna definition av skoglig kontinuitet är medvetet formulerad utifrån dessa begränsningar.

3. Källmaterial – små och storskaliga äldre kartor

Att använda historiskt kartmaterial för att beskriva skogens utbredning för vissa regioner eller län har tidigare prövats. För Ädellövprojektet är arbeten av Wibeck 1909 och 1917 samt Malmström 1939 av intresse. Likaså kommenterar Malmström möjligheterna att använda historiskt kartmaterial i detta syfte i en artikel 1936.

Det kartmaterial som för projektets del kan vara av intresse kan indelas i dels storskaligt och dels småskaligt kartmaterial. Storskaliga kartor är ritade i skalor > 1:10 000, ofta 1: 4 000 eller i enstaka fall 1: 8 000. Småskaliga kartor är ritade i skalor < 1:10 000. Gränsfallet utgörs här av den ”moderna” flygfotobaserade ekonomiska kartan i skala 1: 10 000. Ett annat exempel är den topografiska kartan (småskalig) i skala 1:50 000, Gröna kartan.

3.1. Storskaliga kartor

Lantmäteriets Forskningsarkiv i Gävle består av ca 250 000 aktnummer motsvarande ungefär 600 000 ark. I allt väsentligt utgörs detta arkivmaterial av storskaliga äldre lantmäterikartor. Här inses lätt att ett urval måste göras efter bestämda principer om det överhuvudtaget skall gå att arbeta systematiskt med dessa kartor.

Den grupp storskaliga kartor som rymmer den bästa och mest ”precisa” skogliga informationen är s.k. geometriska avmätningar från perioden ca 1681 – 1740. (Se Kardell 2004). I de i tiden efterföljande stor- och laga skifteskartorna blir upplysningarna om skogstillståndet mer oprecisa, om de alls förekommer. Dessa skiftesförrättningar går ju ut på att dela upp och bonitera jord och tar därför inte hänsyn till det som växer på den.

Av särskilt intresse för Ädellövprojektet är att de geometriska avmätningarna innehåller upplysningar om förekomsten av bok. Detta hänger troligtvis samman med att syftet med de geometriska avmätningarna närmast kan beskrivas som kameralt/fiskalt. I 1680-talets länsvisa skattläggningsmetoder, för i undersökningen inbegripna län, skall lantmätarna väga in enheternas möjlighet till ollonsvinsbete i form av bokhult etc.

Geometriska avmätningar från denna tidsperiod har också den fördel att de även inbegriper säterier och herrgårdar vilka inte under följande århundraden avsatte några spår i arkivet eftersom hela jordinnehavet redan låg på en hand och ett skifte därmed var onödigt. Här kan det förekomma upplysningar om ek men inte så frekvent som för bok. Detta då kungligt regale på ek inte omfattade träd som växte på adelns jord.

Storskaliga kartor är heller inte upprättade efter Rikets nät utan efter sin geometriska figur i terrängen. Detta innebär att kartan huvudsakligen berör den by, ensamgård eller säteri som är avkarterad och lämnar kringliggande byar – på andra sidan rågången – därhän. Namnet på grannbyarna brukar dock framgå.

3.2. Småskaliga kartor

Äldre småskaliga kartserier av intresse för projektet är den Skånska Rekognosceringskartan, Generalstabens karta (Södra verket), Ekonomiska häradskartan samt Sockenkarteverket. Därtill kommer Karl XV:s skogskarta.

De båda förstnämnda utgörs av kartor med information om topografi samt redovisar förekomst av skog i form av särskilda symboler för barr- respektive lövskog. Av dessa två kartserier framgår också vad som är öppen mark, men inte om den öppna marken är åker, äng eller något annat trädlöst område. För forna Kristianstads och Malmöhus län finns den Skånska Rekognosceringskartan parallellt samt tidigare (1812 – 1820) än Generalstabens karta. För både Generalstabens karta och Rekognosceringskartan går det att få fram både uppmättningsår samt utgivningsår för enskilda kartblad. Generalstabens karta, Södra verket, trycktes i skala 1: 100 000.

Då jag i min avgränsning av det geografiska undersökningsområdet utgått från dels Karl XV:s skogskarta, dels utgår ifrån att skogens utbredning krympt ytterligare över tiden har jag medvetet valt bort Rekognosceringskartan från denna undersökning. Generalstabens karta är däremot mer direkt samtida med Karl XV:s skogskarta.

Den Ekonomiska häradskartan är utgiven länsvis men finns dels inte för alla län, dels skiljer karteringsperioderna mellan olika län. Denna kartserie innehåller dock markanvändning – särredovisar åker och äng – samt redovisar skogen i barr- respektive lövträdssymboler. Kartan trycktes i skala 1: 50 000 (i början utgick den ifrån enskilda häraders geometriska figur) men kom för Kristianstads, Malmöhus, Blekinge, Hallands län att tryckas som blad anpassade efter rikets nät i skalan 1: 20 000, tyvärr – ur projektets synpunkt – efter år 1900.

Sockenkarteverket tillkom efter kungligt initiativ och löfte under åren 1845 – 1860 (se Kardell 2004). Enskilda socknar avkarterades i skala 1:20 000 (exempel på sockenkarta redovisas i bilaga 3) med bifogade skriftliga kommentarer skilda från själva kartan. I de skriftliga kommentarerna redovisas skogstillståndet utifrån husbehovsperspektiv, sortiment och trädslag. Tyvärr går det inte att knyta de skriftliga uppgifterna till specifika terrängavsnitt i kartan annat än generellt. På själva kartan särredovisas förekomst av barr- respektive lövskog med särskilda symboler, både på inägor och utmark. En fördel med denna kartserie är att markanvändningen (åker och äng) framgår till skillnad från de två ovanstående topografiska som endast redovisar öppen respektive skogklädd mark. Markanvändningen blir ju inte minst viktig för tolkningen av hävdens betydelse för vissa arter och därmed den biologiska mångfalden som den ser ut idag. Nackdelen ur projektsynpunkt är att sockenkartorna inte är heltäckande inom ett län eller ibland saknas helt för vissa län. Endast ett mindre antal socknar inom varje län blev avkarterade. (Jag har gått igenom samtliga sockenkartor som faller inom bokens utbredningsområde och listat dessa i bilaga 1 under respektive län samt skrivit ner de specifika upplysningar respektive kartas beskrivning har om skogen).

Karl XV:s skogskarta har behandlats i skrift av Malmström (1936) och Eliasson (2003). Eliassons redovisning av källmaterialet till själva kartan är den mest grundläggande av de två. Själva kartan redovisar skogsförekomst i hela Sverige

och är i skalan 1:750 000. Det säger sig självt att redovisningen är schablonartad i den mening att det inte går att knyta vissa terrängavsnitt inom en socken som skogbärande. Däremot kan man urskilja de socknar och häradar som är skogbärande. Skogsförekomst redovisas i olika nyanser av grönt – från en mörkgrön nyans där skogen innehåller träd i timmerdimension till en blekgrön där skogen endast består av buskage. Däremellan faller en päronglassgrön nyans som kännetecknar skog i dimensioner som räcker till ved och gärdsel (stängselvirke). Helt skoglösa områden redovisas som ofärgade, ”vita fläckar på kartan”. Gul färg redovisar flygsandfält med barrskogsplanteringar, landskapens Skåne och Halland kustområden.

Den 1:a editionen av den flygfotobaserade Ekonomiska kartan, ca 1950, finns tillgänglig i Kotten. Den senare är inte framställd för alla län men utgör ett viktigt bidrag för arbetet framförallt i Smålandslänen, vilka saknar Ekonomiska häradskartor. De f.d. danska länen som har en sen bladindelad Ekonomisk härads-karta i skala 1: 20 000, från 1900-talets andra och tredje årtionde, har en 1:a edition av den moderna Ekonomiska kartan som är från andra hälften av 1960-talet och en bit in på 1970-talet. Göteborg och Bohus län utgör i detta avseende ett undantag då länet har en flygfotobaserad ekonomisk karta från 1930-talets början. Denna var ett prov – tysk konsult utförde flygningar och fotografering – och är därför inte anpassad till Rikets nät men finns dock med som skikt i Kotten. Någon Ekonomisk härads-karta kom heller aldrig att göras för detta län.

4. Förslag till länsvisa källmaterial och arbetsmetodik

I det följande utgår jag helt ifrån att målet är att knyta bokskogsförekomst till precisa terrängavsnitt 300 år tillbaka i tiden. Att nå därhän kräver en arbetsmetodik som använder sig av en kombination av småskaliga och storskaliga kartor, och med hänsyn tagen till tidigare utförda undersökningar av Lindquist, Wibeck och Malmström. Generellt för alla län är dock att arbetsmetodiken utgår från Lindquists karta över bokens utbredning från 1931. Projektet behöver därför försäkra sig om högkvalitativa kopior av Lindquists karta (hela undersökningsområdet) samt de kartor som finns i Malmströms respektive Wibecks arbeten för de län som berörs av respektive arbete.

1:a editionen av den flygfotobaserade kartan kan – för de län där den framställts – användas som mellansteg mellan Lindquists karta och dagens flygbilder. Framst som en möjlighet att urskilja mark som blivit igenplanterad med gran i omedelbar anslutning till Lindquists redovisade bokområden.

Jag har också i mitt arbete förutsatt att de som ska utföra arbetet skall sitta på respektive kontor och arbeta med tillgång till Kotten. Det material som jag nedan föreslår förutsätts inte finnas som egna skikt i Kotten utan måste distribueras som färgutskrift på papper, tif-filer eller CD-skivor till berörda parter som arbetsmaterial.

Den gamla ”riktiga” länsindelningen har följts utan hänsyn till de senaste årens kätterska sammanslagningar. De småskaliga kartblad som kan bli aktuella för inscanning eller som redan finns som tif-filer (sockenkartorna) och därmed enkelt kan beställas från Lantmäteriet i Gävle är listade länsvis i bilaga 1.

4.1. Göteborg och Bohus län

4.1.1. Källmaterial:

Inom detta län finns ingen Ekonomisk häradskarta framställd. Samtidigt har dess södra delar samt öarna i stort varit skoglösa sedan 1600-talet. (Se Wibecks karta 1917). Förutom 2 eventuellt 3 sockenkartor som har skog finns inga sockenkartor i övrigt inom länet vilka faller inom de områden som anges vara skogbärande på Karl XV:s skogskarta. Den enda heltäckande serien av småskaliga kartor, men med varierade årtal, är Generalstabens karta. (Se bilaga 1). Här bör man observera att uppmättingsåret ligger ganska långt före utgivningsåret i många fall. De tre sockenkartorna bör inköpas som inscannade filer.

4.1.2. Arbetsmetodik

Den person som anförtros Göteborg och Bohuslän bör som första åtgärd läsa Wibecks uppsats från 1917. Därefter bör informationen från Wibecks karta överföras till aktuellt Generalstabsblad. Detta görs med överstrykningspenna. Låt infärgningen följa generalstabsbladens redovisning av lövskogsbärande terrängpartier. Därefter jämförs de infärgade generalstabsbladen med Lindquist karta över

bokens utbredning. Bokområden färgas in med överstrykningspenna i annan färg. De på så vis dubbelt infärgade generalstabsbladen jämförs med flygbilderna i Kotten. De terrängavsnitt och bestånd som både sammanfaller med generalstabsbladens information samt bär lövskog i motsvarande flygbild färgas in som yta i Kotten. Skriv ut kartan i lämplig skala och genomför fältbesök.

De tre sockenkartorna jämförs på motsvarande sätt med de dubbelt infärgade generalstabsbladen. Lägg in intressanta bestånd som ytor i Kotten. Skriv ut och genomför fältbesök. Sockenkartorna är värda att jobba med eftersom de genom sin högre upplösning och informationen om markanvändningen ger en tydligare bild av historiken än motsvarande yta på ett generalstabsblad. Fältbesöken exkluderade bör inomhusjobbet ta omkring 7 arbetsdagar.

4.1.3. Anmärkning

Upplysningar om förekomst av ek inom vissa fastigheter förekommer i Wibecks uppsats. Kolla mot Kotten och eventuellt också genom fältbesök. Wibeck har gått igenom tillgängligt storskaligt kartmaterial varför en ny genomgång är ganska överflödigt.

4.2. Hallands län

4.2.1. Källmaterial

Detta län bör behandlas helt utifrån Malmströms resultat som de presenteras i de fyra utbredningskartor som avhandlingen innehåller. Här som i andra län krävs dock tillgång till Lindquists karta i pappersform samt aktuella moderna topografiska kartor i skala 1:100 000.

4.2.2. Arbetsmetodik

Läs Malmströms avhandling från pärm till pärm. Därefter urskiljs de områden som bär lövskog på hans 4 utbredningskartor. I de fall de sammanfaller med varandra överförs dessa med överstrykningspenna till en modern topografisk karta i skala 1: 100 000. Låt infärgningen följa de markslagsgränser som topobladet visar. Färga därefter in förekomst av bok enligt Lindquists karta på dessa topografiska kartblad. Därefter jämförs enskilda dubbelt infärgade topoblad med motsvarande bestånd i Kottens flygbilder för att se om delar av lövskogen övergått till gran under 1900-talets resterande 70-80 år. Därefter har vi kvar de bestånd som kan bli aktuella för fältbesök. Ovan beskrivna process bör klaras av på 10 arbetsdagar.

4.2.3. Anmärkning

Malmström har gått igenom allt storskaligt och småskaligt material som finns i sin undersökning vilket i sin tur gör vidare arkivstudier onödiga. Den enda uppräknade sockenkartan kan göras till föremål för en specialstudie eftersom den avkarterade socknen är så gott som skoglös. Sockenkartans 150 år gamla verklighet kan jämföras med dagens verklighet i Kotten.

4.3. Älvsborgs län

4.3.1. Källmaterial

Bokskogens nordgräns anges gå ungefärligen i en linje från Vänersborg nästan rakt söderut över Alingsås där den vinklar av vidare mot Borås. Från den sistnämnda staden kan en nästan rät öst-västlig linje dras som slutar mitt på Västbo Härad i sydvästra hörnet av Jönköpings län. Häradets norra del ligger utom och norr om gränsen för den del av landet där bokskogen uppträder i mer samlade bestånd, där boken av vetenskapen också anses vara ”naturligt” spridd. Generellt anses enskilda bokdungar norr om denna linje vara planterade.

För Älvsborgs län finns koncepten till den ekonomiska häradskartan att tillgå i Kotten. De är från åren 1890 – 97 och trots sin relativa ungdom är de det bästa, mest högupplösta, alternativet att jobba med. Här framgår pågående markanvändning samtidigt som lantmätaren har urskiljt barr- och lövträd med olika symboler. Med tanke på ljunghedens utbredning gör det ju inte så mycket att kartorna är så pass unga som de är, bilaga 2. Till detta kommer 8 sockenkartor vilka faller på och söder om bokskogsgränsen samtidigt som de uppges ha någon form av skog på Karl XV: s skogskarta.

4.3.2. Arbetsmetodik

Överför Lindquists information om bokförekomst till generalstabsbladen med överstrykningspenna. Således färgas de områden på generalstabskartan som bär lövskogstecken in förutsatt att de sammanfaller med bokbestånden i Lindquists karta. Jämför sedan dessa infärgningar med motsvarande terrängpartier i koncepten till den Ekonomiska häradskartan i Kotten. I de fall de överensstämmer kan man med fördel skriva ut enskilda utsnitt av koncepten och sedan färglägga dessa. Låt infärgningen följa de markslagsgränser som koncepten använder. Jämför därefter mot dagens situation i Kottens flygbilder. På så vis kommer de bestånd som sannolikt bar bok på 1890-talet kunna urskiljas med hög upplösning i koncepten samtidigt generalstabsbladen visar den troliga situationen vid 1800-talets mitt. (Den märkliga arbetsordningen förklaras av att Lindquists karta, i original, är utförd i den minsta skalan av de tre kartmaterialen. Det är därför lättare att hitta rätt via Generalstabsbladen innan man gör jämförelse i koncepten.) Denna del av arbetet bör gå att klara på omkring 10-12 arbetsdagar.

Genomför därefter fältbesök för att få fram de bestånd som utifrån dagens kvaliteter kan vara värda att undersöka vidare bakåt i tiden med avseende på skoglig kontinuitet.

Av koncepten till den ekonomiska häradskartan går det att få fram inom vilken by och socken de efter fältbesök utvalda bokbestånden är belägna. Med denna information nedskrivna på en lista kan man sedan gå in på Lantmäteriets hemsida. Därifrån går det att klicka sig fram till Historiska kartor under rubriken E-tjänster. Härifrån kan man sedan via registret (län, socken och by) söka fram eventuell förekommande geometriska avmätningar för enheten där aktuellt bestånd är beläget.

Antalet befintliga geometriska avmätningar blir sedan avgörande för vad som sedan blir billigast för projektet att göra; låta scanna in alla kartorna och få dem levererade som filer eller utskrifter, lösa en licens för att kunna titta på dem via skärmen på jobbet (för varje titt kostar det 600 – 1200 kr, beroende på kartans storlek, utöver licensavgiften) eller faktiskt låta någon person åka till Gävle och gå igenom kartorna där. I denna ekvation bör inte arbetstid räknas eftersom den så att säga redan är betald inom projektet. En person bör med litet övning kunna kontrollera ca 15 – 20 kartor på en arbetsdag oavsett vilket av de tre alternativen som väljs. De geometriska kartorna bör kontrolleras emot de infärgade koncepten till den Ekonomiska häradskartan.

Länets sockenkartor, inom bokens naturliga utbredningsområde, (bilaga 1) kan med fördel kontrolleras mot de infärgade koncepten till Ekonomiska häradskartan. På grund av skalan 1: 20 000 är sockenkartorna behändigare att jobba med och medger en direkt jämförelse med koncepten till den ekonomiska häradskartan. Detta tar en arbetsdag.

4.4. Malmöhus och Kristianstads län

4.4.1. Källmaterial

Dessa två län utgör en liten anomali i sammanhanget. Kristianstads län saknar helt sockenkartor medan de 6 sockenkartor som finns för Malmöhus län är skoglösa på Karl XV: s karta. Här föreslår jag att projektet använder sig av Generalstabens karta, 9 blad. Den Skånska rekognosceringskartan förvaras i original på Krigsarkivet och mig veterligt har de inga möjligheter att scanna in kartor. Generalstabens 1: a utgåvor, äldsta blad, förvaras på Lantmäteriet i Gävle.

Ädellövsprojektet bör också kontakta Jörg Brunet, SLU Alnarp, vilken utrett skoglig kontinuitet utifrån kartmaterial förvarade i godsarkiv. Godsen i Skåne – förutom de nordligaste häraderna i landskapet – torde vara de enda enheter som dels hade någon skog att tala om, dels har storskaligt kartmaterial som i detalj kan bena ut skogsskötsel och trädslagskontinuitet på beståndsnivå. Observera att enskilda godsarkiv med största sannolikhet innehåller fler storskaliga lantmäterikartor än de som finns i Gävle på Lantmäteriet samt också kan ha skogskartor som upprättats av skogvaktare och liknande från 1800-talets andra hälft och framåt. Godsarkiv är vidare privata – om de inte har deponerats på Landsarkivet i Lund – varför Skogsstyrelsen inte i det förstnämnda fallet kan kräva att få se på kartorna utan vackert får be om detta. Bjerke (1957 och 1959) ger en god övergripande inblick i det sena 1800-talets skogsskötsel på skånska gods, speciellt 1959.

4.4.2. Arbetsmetodik

Överför Lindquists bokförekomst på enskilda generalstabsblad med överstrykningspenna. Koncepten till den ekonomiska häradskartan är inget alternativ då dessa skiljer sig – tidsmässigt – endast något tiotal år från Lindquists karta. Kontrollera infärgningarna mot dagsläget i Kotten. På sannolik grund har man då identifierat en skoglig kontinuitet som går tillbaka till 1800-talets mitt. Denna operation bör ta maximalt 10 arbetsdagar.

Genomför härefter fältbesök. De bestånd som kvalificerar sig för vidare undersökning bakåt i tiden bör sedan kontrolleras mot Lantmäteriets bestånd av geometriska avmätningar samt tillgängligt material i godsarkiv, Jörg Brunet och Landsarkivet i Lund. Antalet tillgängliga geometriska avmätningar får därefter avgöra vidare arbetsmetod, se ovan.

4.5. Blekinge län

4.5.1. Källmaterial

Här bör projektet utgå från Generalstabens kartor. Här åtgår hela 6 blad – ur projektets synpunkt en olämplig bladindelning – där 1 blad blir gemensamt för Kristianstads län samt 3 blad blir gemensamma för Kalmar och Kronobergs län. Inom länet finns också 5 sockenkartor som är helt eller delvis skogbärande på Karl XV:s karta. En av dessa täcker dock 2 socknar. Den Ekonomiska häradskartan finns på Kotten och är utförd under åren 1913 – 1919.

4.5.2. Arbetsmetodik

Överför Lindquists bokförekomst på enskilda generalstabsblad med överstrykningspenna. Koncepten till den ekonomiska häradskartan är inget alternativ då dessa skiljer sig – tidsmässigt – endast något eller några tiotal år från Lindquists karta. Kontrollera infärgningarna mot dagsläget i Kotten. På sannolik grund har man då identifierat en skoglig kontinuitet (bok) som går tillbaka till 1800-talets mitt. Denna operation bör ta maximalt 5-7 arbetsdagar.

Därefter sker fältbesök vilka samtidigt utgör grund för de bestånd som skall följas längre tillbaka i tiden. Med dessa förfäres på likartat sätt som i Älvsborgs, Kristianstads och Malmöhus län. Observera att det förutom Lantmäteriets bestånd av geometriska avmätningar kan vara värt att kontrollera enskilda gods på Landsarkivet i Lund.

Länets sockenkartor (bilaga 1) bör p.g.a. av sin högre upplösning och tydligare markanvändningsinformation involveras i undersökningen. Färga in samma information som de infärgade generalstabsbladen har. Följ sockenkartans markslagsgränser vid infärgning. Sockenkartornas bestånd ersätter inom sina områden motsvarande områden på generalstabsbladen. Kontrollera därefter i Kottens flygbilder. Detta tar 2 dagar i anspråk utöver vad som ovan anslagits för kontorsjobb.

4.6. Jönköpings län

4.6.1. Källmaterial

Här bör projektet utgå från Wibecks karta, 1909, över bokens förekomst i Östbo och Västbo härad. Den innehåller information i två skikt, dels den historiska utbredningen baserad på en noggrann undersökning av storskaligt material och dels bokens utbredning 1907-1909. (Om projektet så önskar finns även 4 stycken sockenkartor inom dessa häradar vilka mer detaljerat visar markanvändningen och är relativt samtida med Karl XV:s karta). För Jönköpings län finns inte någon Ekonomisk häradskarta framställd.

4.6.2 Arbetsmetodik

Läs igenom Wibecks hela arbete. Jämför därefter hans upplysningar av bokens förekomst 1909 (kartan) med Lindquists karta. Områden där dessa sammanfaller kontrolleras sedan i Kotten. Eftersom Wibecks avhandling bygger på en total genomgång av allt kartmaterial för dessa bägge härader behövs ingen vidare genomgång av arkivmaterial eller någon bearbetning av länets sockenkartor. Gör fältbesök.

4.6.3. Anmärkning

Wibeck redovisar socken för socken och enhet för enhet vilka kartor han har gått igenom. Här ges också information om ekförekomst för enskilda enheter i textform.

4.7. Kronobergs län

4.7.1. Källmaterial

För detta län finns ingen Ekonomisk häradskarta men däremot Generalstabens karta, 7 blad. Av dessa är 3 gemensamma med Kristianstads och Blekinge län och 1 med Kalmar län. En högre detaljeringsnivå kan nås i 12 sockenkartor inom bokens naturliga utbredningsområde.

4.7.2. Arbetsmetodik

Lägg in Lindquists redovisade bokbestånd på generalstabsbladen med överstrykningspenna. Följ generalstabskartornas markslagsgränser vid infärgningen. Kontrollera i Kotten. 10 – 15 arbetsdagar. Gör därefter fältbesök.

För de områden som berörs av sockenkartor bör de infärgade generalstabsbladens information överföras till de förstnämnda innan kontroll i Kotten.

Efter fältbesök bör sedan, på så vis utvalda, bestånd kollationeras mot Lantmäteriets bestånd av geometriska avmätningar. Därefter får antalet avmätningar bestämmas hur man sedan arbetar vidare.

4.8. Kalmar län

4.8.1. Källmaterial

I Kalmar län och inom bokskogsområdet faller knappt hälften av Södra Möre härad. Detta område finns med på tillsammans 3 av Generalstabens kartblad varav 2 delas med Blekinge län samt 1 med Kronobergs län. Därtill kommer 2 sockenkartor.

4.8.2. Arbetsmetodik

Överför Lindquists information till aktuella generalstabsblad. Överför därefter informationen från de infärgade generalstabsbladen till sockenkartorna. Kontrollera de infärgade bestånden från dessa bägge typer av källmaterial mot Kottens flygbilder.

Därefter görs fältbesök och de på så vis utvalda bestånden följs sedan bakåt via Lantmäteriet i Gävle.

5. Möjligheten att undersöka skoglig kontinuitet i hela landet via historiska kartor

Om jag nu höjer blicken något och innefattar hela kontinuitetsskogsprojektet och det framtida arbetet med kontinuitetsfrågor, kopplat till redan befintliga tankar om biologisk mångfald och variationer i skogsskötselns intensitet som redan ryms inom skogsvårdslagen, kommer Skogsstyrelsen efter projektets avslutande sannolikt behöva precisera sina tankar om vad skoglig kontinuitet egentligen är för något.

Väljer Skogsstyrelsen en definition av kontinuitet som avser skogsförekomst i terrängen belagd i historiskt kartmaterial kan myndigheten med fördel använda sig av en kombination av befintliga sockenkartor, koncepten för den Ekonomiska häradskartan och Generalstabens kartor. Här kommer man längst bak i tiden – som regel – med sockenkartorna. Härnäst följer koncepten till Ekonomisk härads-karta. För de områden där ingen av dessa kartserier finns är i stort sett enda utvägen att bekosta inscanning av enskilda Generalstabsblad.

Genom att jobba med ovan nämnda småskaliga material går det relativt snabbt och billigt att belägga skoglig kontinuitet 100-150 år bakåt i tiden. Av detta material kan man sluta sig till om enskilda områden varit barr- eller lövträdsdominerade eller om det varit blandbestånd.

Att gå ytterligare längre tillbaka i tiden är både tidsödande och därmed förhållandevis dyrbart. Kostnaderna att arbeta med storskaligt material ökar uppskattningsvis med en 10-potens eller två i jämförelse med att arbeta med småskaligt material. Dessutom finns inte storskaligt material för alla delar av Sverige medan någon form av historisk, småskalig karta garanterat finns. Jag rekommenderar därför att Skogsstyrelsen under inga omständigheter använder sig av storskaliga kartor innan intressanta bestånd har besökts i fält och en önskan därmed finns att – utifrån det moderna beståndets kvaliteter – komma längre bak i historien än 100-150 år. Då skall man undersöka om det finns en s.k. geometrisk avmätning från åren 1681 – 1740 för området (byn) ifråga. För stora delar av Norrland och Dalarna kommer det endast finnas Generalstabens karta (norra verket) att tillgå, där den äldsta serien är utförd i skala 1: 200 000.

6. Historiska markanvändningsdata – till nytta för alla

Väljer Skogsstyrelsen ett kontinuitetsbegrepp som tar hänsyn till tidigare markanvändning och hävd – all biologisk mångfald är hävdberoende – kommer saken i ett annat läge. Idag är vi väldigt vana vid att skogsmark endast producerar en slags nyttighet, nämligen träd. I ett historiskt perspektiv var det inte så enkelt då utmarken (skogen) försåg markägaren med en lång rad nyttigheter samtidigt som nyttjandet av en specifik markplätt kunde resultera i ett flertal nyttigheter. Utmarkens nyttjande var vidare extremt förknippat med det åkerbruk och den boskapsskötsel som fanns; bete, lövtäkt, svedjning samt husbehovsavverkningar av sortimenten ved, stängselvirke och något mer sällan återkommande uttag av hustimmer. Spår av ett husbehovstänkande i skogsskötsel och utnyttjande fanns kvar hos privata markägare åtminstone till dess att skogsbete upphörde helt och hållet efter 1960. Definitivt utrotat var det kanske först i samband med att de första kreaturslösa gårdarna var en realitet på 1970-talet.

Vid sidan av en agrart betingad husbehovsanvändning av skogsmarken fanns naturligtvis en mer kommersiell sida. Där icke landbaserade transporter över längre sträckor var möjliga medgav denna omständighet försäljning av virke. Kustbygder, floddalar samt skärgårdar har påverkats av detta förhållande över lång tid. Bergsnäringen (gruvor och bruk) har under mycket lång tid påverkat vissa delar av landets skogsmark både genom direkta uttag av gruvved eller i form av kolning. Träkol kan transporteras förhållandevis korta sträckor (avstybningsförluster) på vinterföre men kolning har – där avstånd till järnbruk med masugnar och stångjärnshammare så tillåtit – utgjort en mycket kännbar påverkan för skogar belägna inom lämpligt transportavstånd. Detta oavsett om bruken kontrollerade marken eller inte. Pottaska, tjära, och tunnstavar har varit mer transportökänsliga produkter som kan ha förts över betydande avstånd för avsalu och utskeppning.

I historiska sammanhang är trävaruaktiebolag och sågverk en ganska sen företeelse som helt hör till det yngre avvittringsverkets tid. Här kan tilläggas att trakthyggesbruk är äldre. Detta har förekommit i bruksområden samt på kronoparker och häradsallmänningar söder om Dalälven. På häradsallmänningarna skedde det för att producera maximalt med husbehovsvirke från en given yta medan motsvarande användning av metoden avsåg att tillskapa ett maximalt utfall av kolved för bruken av egna skogar. I det senare fallet i kombination med korta omloppstider om ca 50 år och därmed – jämfört med dagens slutavverkningsbestånd – i bestånd med mycket låga volymer per hektar. Trävarubolagens exploatering däremot rörde sig om dimensionshuggningar från mitten av 1800-talet och fram till slutet av detta århundrade. Massaved var inget sortiment som efterfrågades i någon nämnvärd utsträckning förrän efter 1890 och detta i konkurrens med sortimentet kolved.

Ovan beskrivna mer kommersiellt inriktade verksamheter har skett samtidigt och parallellt med husbehovsanvändningen inom berörda områden och därför inneburit ett ytterligare tryck på skogsmarken. Husbehovsanvändningen har alltid varit absolut – den har gått före den ”industriella” användningen.

Mot bakgrund av ovanstående skulle jag vilja påstå att Skogsstyrelsen i sitt framtida arbete med kontinuitetsfrågor skulle ha stor nytta av en genomarbetad, digitaliserad samt vektoriserad karta som visar vilka områden i landet som enbart varit utsatta för en husbehovsanvändning och vilka områden som därutöver varit utsatta för någon form av kommersiellt bruk på grundval av Karl XV: s skogskarta.

Ett sådant arbete rymms inte inom det nuvarande kontinuitetsskogsprojektet utan bör ske som ett eget projekt. Ett sådant projekt skulle vidare kräva personal med generell arkivvana. Dels också kräva personal som är väl insatt i förutsättningarna för digitalisering och vektorisering, dels personal med en bred historisk insikt i markanvändningsfrågor. Till sist kräver ett sådant projekt att arbetet sker i fysisk närhet av både Riksarkiv och Lantmäteriets Forskningsarkiv. Till detta behövs också tillgång till väl fungerande universitetsbibliotek samt möjligheter att rent fysiskt kunna besöka Jernkontorets, KSLA: s m.fl. specialinstitutioners bibliotek. Två personer med ovan specificerade kvalifikationer skulle behöva omkring 6 - 9 månader för att utföra detta arbete.

Litteraturlista

- Andersson G 1903. Några drag ur de svenska skogarnes historia. *Skogsvårdsföreningens tidskrift*.
- Bjerke S 1957. Nogle traek af de sydiskandinaviske løvskoves udvikling gennem de sidste århundreder. *Dansk Dendrologisk Årsskrift IV*.
- Bjerke S 1959. Om svin og skov. *Dansk Skovforenings Tidsskrift 1959*.
- Eliasson P 2003. Skog, makt och människor. En miljöhistoria om svensk skog 1800-1875. *Skogs- och Lantbrukshistoriska meddelanden nr 25* – Stockholm.
- Kardell Ö 2004. Hägnadernas roll för jordbruket och byalaget 1640 – 1900. *Acta Universitatis Agriculturae Sueciae. Agraria 445* och *Skogs- och Lantbrukshistoriska meddelanden nr 31* – Stockholm.
- Lindquist B 1931. Den skandinaviska bokskogens biologi. *Svenska Skogsvårdsföreningens tidskrift. Tjugunionde årgången*.
- Malmström C 1936. Kartor belysande skogens utbredning i Halland under olika tider. *Svenska Skogsvårdsföreningens tidskrift. Trettiofjärde årgången (1937)*.
- Malmström C 1939. Hallands skogar under de senaste 300 åren. *Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt. Häfte 31. (1938-39)*.
- Nilsson A 1901. Sydsvenska ljunghedar. *Tidskrift för Skogshushållning*.
- Nilsson A 1902. Om bokens utbredning och förekomstsätt i Sverige. *Tidskrift för Skogshushållning*.
- Schotte G 1921. Ljunghedarnas geografiska utbredning. *Kungl. Lantbruksakademiens handl. och tidskr. 1921*.
- Wibeck E 1909. Bokskogen inom Östbo och Västbo härad af Småland. *Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt. Häftet 6. (1910)*.
- Wibeck E 1917. Ur skogens historia i forna tiders Bohuslän – Göteborg.

Bilaga 1

Bilagan listar länsvis de föreslagna småskaliga materialen med de beteckningar som bör användas vid beställning. För Generalstabens karta räcker det med bladnummer och namn på bladet. För sockenkartorna skall både arkivets aktnummer samt socknens namn uppges. Alla kartor kan beställas som inscannade filer och/eller utskrifter från Lantmäteriets Forskningsarkiv i Gävle. Arkivet tar emot telefonsamtal kl. 9.00-15.00 på telefonnummer 026-63 36 16. Observera att flertalet blad av Generalstabens karta är upptagna flera gånger då bladindelningen går över respektive länsgräns. Tala även om att det är den äldsta – 1: a editionen – som avses vid eventuell beställning av Generalstabens kartblad.

För sockenkartornas del har jag också i förekommande fall lagt till de upplysningar som beskrivningen till kartan har om skogstillstånd och trädslag. Beskrivningarna är separata – skilda från kartan – och finns som små inbundna handskrivna häften (se vidare Kardell 2004 och där citerad litteratur). Efter varje sockenkarta har jag skrivit upp vilket modernt topografiskt kartblad, 100 000, jag färgat in socknen på.

Göteborg och Bohus länGeneralstabens karta

	Uppmättningsår	Utgivningsår
Blad 61 Strömstad	1889	1891
Blad 51 Fjällbacka	1836-39	1843
Blad 41 Uddevalla	1836-39	1844
Blad 42 Vänersborg	1836-37	1847
Blad 32 Göteborg	1838-39, 62	1863
Blad 33 Borås	1836-37, 39, 65	1869
Blad 24 Särö	1839-42, 62	1863
Blad 25 Kungsbacka	1839-42, 65	1871

Kommentar:

Ovanstående blad täcker in hela länet. På grundval av informationen på Wibecks karta 1917 skulle man möjligen kunna välja bort bladen Särö och Kungsbacka. Likaså ligger bladet Strömstad med god marginal norr om bokens naturliga utbredning.

Sockenkartor

Aktnummer N11-1:2	Brastad socken	Uppmättningsår 1848 – 49
-------------------	----------------	--------------------------

I beskrivningen till kartan, från 1849, beskrivs socknen som skoglös. Dock har säteriet Holma samt den till säteriet hörande ön Bornö skog till husbehov. På Bornö är det barrskog men inom Holma ägoområde finns arterna, ask, al, asp, björk, bok, ek, hassel, hägg, rönn. Övrig utmark anges som ljungbeväxt betesmark för

hela socknen. På kartan är symboler som påminner om Skogsstyrelsens gamla logotyp utritade. Lövskog är runda ringar. (Blad 81 Uddevalla).

Aktnummer N1-1:2	Askims socken	Uppmättningsår 1855
------------------	---------------	---------------------

I beskrivningen (1855) anges socknen som skoglös: ”Socknen är skoglös utom några få hemman som inom hägnader, å inägor, ega någon lövskog; men ingen barrskog är tillfinnandes.” Kartan har lövskogstecken som runda ringar på inägomarken. Kartan är mest ett kuriosum för projektet och bör endast beställas om projektet känner sig rikt. (Blad 61 Göteborg).

Aktnummer N127 – 1:1	Ucklums socken	Uppmättningsår 1858
----------------------	----------------	---------------------

Socknen är intressant då den uppges ha rik tillgång på skog. Denna består av gran och tall ”inmängd” med björk och ek. (Blad 71 Kungälv).

Hallands län

För detta län bör projektet helt utgå från Malströms kartor. Utöver detta finns en sockenkarta, strax sydväst om Halmstad som till någon del tangerar Karl XV: s infärgningar. Sockenkartan är från 1850 och redovisar Söndrums socken, (M66-1:1). Beskrivningen anger en *ringa förekomst* av lövskog på inägomark vilken är utritad som runda små ringar på själva kartan. Även denna karta är ett kuriosum och kan väljas bort om så önskas.

Älvsborgs län

Generalstabens karta

	Uppmättningsår	Utgivningsår
Blad 42 Vänersborg	1836-37	1847
Blad 32 Göteborg	1838-39, 62	1863
Blad 33 Borås	1836-37, 39, 65	1869
Blad 25 Kungsbacka	1839-42, 65	1871
Blad 26 Nissafors (Gislaved)	1841, 68-69	1874
Blad 18 Varberg	1842, 65	1872
Blad 19 Landeryd (Ölmestad)	1841-42, 65	1871

Sockenkartor

Aktnummer O143-1:1	Rännelanda socken	Uppmättningsår 1848
--------------------	-------------------	---------------------

Socknen ligger en bit norr och öster om bokskogsgränsen. Skogsförekomst redovisas med ”snöflingor” för barrskog och runda ringar för löv. Barr och lövtecken finns båda på utmarken. Beskrivningen uppger att ek växer sparsamt samt att socknen västra delar är påverkad av kolning. Den västra delen är också den där den mesta skogen finns. (Blad 91 Strömstad).

Aktnummer O166-1:1	Surteby socken	Uppmätningsår 1848
--------------------	----------------	--------------------

Kartan redovisar lövträd med runda ringar medan barrträdsförekomst utritas som stående träd sedda från sidan. Trädslagen består av bok, björk, tall och gran. Delar av socknens ”skog” har övergått av skogseld nyligen. (Blad 62 Svenljunga).

Aktnummer O128-1:2	Norra Björke socken	Uppmätningsår 1856-1858
--------------------	---------------------	-------------------------

Skog redovisas som snöflingor respektive runda ringar på kartan. Angivna trädslag i beskrivningen är gran, tall, al, björk. Kartans skala står angiven i alnar men är omräknad 1:20 000, precis som övriga sockenkartor. (Blad 82 Skara).

Aktnummer O190-1:2	Tämta socken	Uppmätningsår 1853
--------------------	--------------	--------------------

Skalan är 1: 20 000 men står angiven i alnar på kartan. Lövskogstecken, runda ringar, finns endast på inägomarken. Barrträd, snöflingor, dominerar helt utmarken. I socknens sydvästra del finns delar av en kronopark som sträcker sig utanför sockengränsen. Trädslag i socknen anges vara tall, gran, björk och al. (Blad 72 Borås).

Aktnummer O137-1:1	Revesjö socken	Uppmätningsår 1855
--------------------	----------------	--------------------

Utmarken anges vara mestadels beväxt med gran- och furubuskar. Björk, ek, al, asp och rönn växer huvudsakligen på inägor men det finns även lövträdssymboler på utmarken – runda ringar. (Blad 62 Svenljunga).

Aktnummer O168-1:2	Sättila socken	Uppmätningsår 1856
--------------------	----------------	--------------------

Socknen anges (1857) ligga i skogsbygd. Ek, björk, al, asp och ask finns invid gårdarna. Betydliga lövskogar saknas samtidigt som ekskogen är medtagen. Delar av socknen består av en f.d. kronoallmänning vilken är helt nedkletad med barrträdssymboler på kartan. Denna skiftades ut 1836. (Blad 61 Göteborg).

Aktnummer O207-1:1	Vänga socken	Uppmätningsår 1856
--------------------	--------------	--------------------

Socknen gränsar i norr till ovan nämnda Tämta socken. Utmarken har huvudsakligen barrträdssymboler motsvarande tall och gran enligt beskrivningen. Lövträdsymboler finns mestadels på inägomarken, björk, al, asp och rönn. Ek finns utspridd och då särskilt vid hemmanet Rönåsa. Inom socknen finns även allmänningen Weden. (Blad 72 Borås)

Aktnummer O146-1:2	Hedareds kapellag i Sandsjö socken	År 1857
--------------------	------------------------------------	---------

Kartan saknar beskrivningen men lantmätaren redovisar skog med symbolerna snöflinga samt ring. (Blad 72 Borås).

Malmöhus och Kristianstads län

Generalstabens karta

	Uppmättningsår	Utgivningsår
Blad 8 Ängelholm	1842-43, 57-58	1861
Blad 9 Finja (Hässleholm)	1842-43, 57-58, 60, 62	1865
Blad 14 Ljungby	1842-43, 64-65	1870
Blad 15 Huseby (Vislanda)	1863-64	1869
Blad 10 Karlshamn	1843, 62-63, 66	1869
Blad 4 Landskrona	1856-57	1860
Blad 5 Lund	1855-57, 59-60	1865
Blad 6 Kristianstad	1843, 59-60	1862
Blad 1 Malmö	1855	1860
Blad 2 Ystad	1855-56, 58	1864
Blad 3 Simrishamn	1856, 58	1861

Blekinge län

Generalstabens karta

	Uppmättningsår	Utgivningsår
Blad 6 Kristianstad	1843, 59-60	1862
Blad 10 Karlshamn	1843, 62-63, 66	1869
Blad 11 Karlskrona	1839, 42-43, 66	1870
Blad 12 Ottenby	1839, 42-43, 65	1870
Blad 16 Lessebo	1841, 43, 66	1871

Sockenkartor

Aktnummer I19-1:3	Kristianopel socken	Uppmättningsår 1856
-------------------	---------------------	---------------------

Sockenkartan saknar beskrivning. Den är dock upprättad i skala 1: 20 000 och redovisar skogsförekomst med snöflinga och ring. (Blad 34 Karlskrona).

Aktnummer I21-1:1	Listerby socken	Uppmättningsår 1850
-------------------	-----------------	---------------------

Kartan är upprättad i skala 1:20 000. Enligt beskrivningen förekommer trädslagen björk, al, ek. Därutöver finns barrskog som redovisas med en symbol som ser ut som en gran sedd från sidan. Lövträdsförekomst markeras med rund ring. (Blad 34 Karlskrona).

Aktnummer I12-1:2	Hjortsberga	Uppmättningsår 1854
-------------------	-------------	---------------------

Inom socknen ligger säteriet Johannishus, vilket i mångt och mycket dominerar större delen av socknen. Barrträd redovisas som en stiliserad gran på kartan me-

dan lövträden redovisas m.h.a en rund ring. Förekommande trädslag är förutom barrträd även ek och bok i beskrivningen. (Blad 34 Karlskrona).

Aktnummer I25-1:2	Mörum och Elleholms socknar	år 1860
-------------------	-----------------------------	---------

Skogstillståndet i socknen beskrivs som ringa, mest buskar och ungskog. Dock nämns ek och bok specifikt. Barrträdssymboler återfinns på utmarken, snöflinga. Lövträdsringar återfinns på inägorna. (Blad 33 Kristianstad).

Aktnummer I24-1:2	Mjällby socken	Uppmättningsår 1857
-------------------	----------------	---------------------

Östra halvan av socknen har föga eller intet skog. På Istaby, Mörby, Siretorps marker finns ek och bok. Inom Mörby och Siretorps ägor finns ”tämligen vacker bokskog”. Dessutom finns inom socknen ”några mindre parker med barrträd”. (Blad 33 Kristianstad).

Jönköpings län

Här består karturvalet av Wibecks karta från 1909 över bokskogens förekomst inom Västbo och Östbo härad. Vill projektet så finns inom detta område följande sockenkartor att tillgå.

Sockenkartor

Aktnummer E131-1:1	Värnamo socken	Uppmättningsår 1857
--------------------	----------------	---------------------

Skogen består mest av fur och gran, närmast björk och al. Ek och bok förekommer sparsamt enligt beskrivningen. Barrträd redovisas med snöflinga och lövträdsförekomst med rund ring. De senare är huvudsakligen belägna på inägor. (Blad 53 Växjö).

Aktnummer E26-1:1	Dannäs socken	Uppmättningsår 1852
-------------------	---------------	---------------------

Socken har ett större bokhult på Dannäs ägor, Näset kallat, samt spridda förekomster av bok i socknens södra delar enligt beskrivningen. I övrigt uppges socknen ha alla olika trädslag. Lövringar och barrflingor redovisar skogsförekomst. Runda ringar finns också sporadiskt på utmarken men dominerar klart på inägorna. (Blad 53 Växjö).

Aktnummer E34-1:1	Forseda socken	Uppmättningsår 1850
-------------------	----------------	---------------------

Kartan redovisar skogsförekomst med ring respektive snöflinga. Skogen anges vara tämligen medtagen utom inom enheterna Skedingsnäs och Åreveds domäner. Av trädslagen är gran och fur förhärskande, men inom Skedingsnäs och Åreveds områden finns ganska gott om bok och ek enligt beskrivningen. (Blad 53 Växjö).

Aktnummer E66-1:1	Kållerstad socken	Uppmättningsår 1853
-------------------	-------------------	---------------------

Kartan arbetar med snöflinga och ring. På själva kartan finns inga ringar på utmarken. Beskrivningen är mycket kortfattad om skogstillståndet. Socken uppges vara skogrik men av trädslag nämns explicit bara björk. (Blad 52 Falkenberg).

Kronobergs län

Generalstabens karta

	Uppmätningsår	Utgivningsår
Blad 19 Ölme stad (Landeryd)	1841-42	1871
Blad 20 Växjö	1865-67	1873
Blad 21 Lenhovda (Åseda)	1867, 70	1874
Blad 14 Ljungby	1842-43, 64-65	1870
Blad 15 Huseby (Vislanda)	1863-64	1869
Blad 16 Lessebo	1841, 43, 66	1871
Blad 10 Karlshamn	1843, 62-63, 66	1869

Sockenkartor

Aktnummer F18-1:1	Ekeberga socken	Uppmätningsår 1851-55
-------------------	-----------------	-----------------------

”Allmänna förekomma gran och fur”, även björk. I gårderna förkommer lönn, ask och alm. Skogen redovisas m. h. a. snöflingor och ringar i kartan. (Blad 54. Jag missade att köpa detta blad. Socknen ligger i det SV hörnet av kartbladet.)

Aktnummer F60-1:1	Sjösås socken	Uppmätningsår 1855
-------------------	---------------	--------------------

Skogen består mest av tall, gran och björk. Lövskogsringar återfinns på både inägor och utägor. Inom gårderna finns ek, lönn, alm, ask och rönn. Inom enheten Sandres gårde finns rester av en bokskog. (Blad 54. SV hörnet.)

Aktnummer F68-1:1	Söraby socken	Uppmätningsår 1848
-------------------	---------------	--------------------

Skogen redovisas i form av snöflingor och ringar. Ringar finns både på utmark och på inägor. Beskrivningen räknar upp trädslagen gran, fur, al och björk. (Blad 53 Växjö.)

Aktnummer F34-1:1	Härlövs socken	Uppmätningsår 1850
-------------------	----------------	--------------------

Kartan har en bastardmetod för skogsredovisning. Lövträd anges med ringar. För barrträd används både snöflingor samt stiliserade granar. I beskrivningen räknas fur, gran och björk upp. Skogen anges duga till gärdsel och vedbrand. (Blad 53 Växjö.)

Aktnummer F16-1:1	Dänningelanda socken	Uppmätningsår 1849
-------------------	----------------------	--------------------

Kartan redovisar höjder m.h.a backstreck, skog med snöflinga respektive ring. Bränder i Växjö, 1838 och 1843, uppges ha tårt hårt på socknens skog då alla glada bönder sålt timmer till stadens återuppbyggnad. Dänningelanda Skåningegård, Lillegård och Östregård är boställen vilka är belagda med avverkningsförbud. Något ställe är också indelat till trakhugning. (Blad 43 Älmhult.)

Aktnummer F44-1:1	Ljuders socken samt Mosshults fjärding	Uppmätningsår 1850
-------------------	--	--------------------

Kartan redovisar skalan i alnar. Omräknad är den i skala 1:20 000. Vidare är den atypisk då utmarken är vit och överdragen med schematiskt ditsatta grupper av stiliserade barr- och lövträd. (Blad 44 Kalmar).

Aktnummer F31-1:1	Hovmantorps socken	Uppmätningår 1850-1855
-------------------	--------------------	------------------------

Även denna karta är en bastard. Den har backstreck och redovisar skog m.h.a av enkla kryss. Beskrivningen anger att socknen har skog i överflöd, gran, tall, ek och bok. Inom socknen ligger Lessebo bruk som vid denna tidpunkt var ett järnbruk. (Blad 44 Kalmar).

Aktnummer F19-1:2	Furuby socken	Uppmätningår 1860
-------------------	---------------	-------------------

Kartan anger skalan i fot men är som övriga utförd i skala 1:20 000. Skog redovisas med snöflingor och består av gran och tall. På boställsägorna finns ek och bok.

(Blad 54. I bladets SV hörn.)

Aktnummer F69-1:1	Tegnaby socken	Uppmätningår 1850
-------------------	----------------	-------------------

Kartan har backstreck och använder omväxlande ringar, snöflingor och stiliserade träd för att markera skogsförekomst. Skogen anges på utmarken bestå av tall, gran och björk. Enligt beskrivningen finns ädlare lövträd på inägorna. (Blad 43 Älmhult).

Aktnummer F79-1:1	Uråsa socken	Uppmätningår 1850
-------------------	--------------	-------------------

Kartan har backstreck samt redovisar skogen med stiliserade barrträd sedda från sidan. Fur och gran uppges växa på utmarken medan inägorna rymmer björk, al, asp och ek. (Blad 43 Älmhult).

Aktnummer F46-1:1	Ljungby socken	Uppmätningår 1849
-------------------	----------------	-------------------

Kartan bär lövskogsringar på inägorna och små kryss på utmarken i socknens norra del, vilka symboliserar barrträdsförekomst. I stort anges socknen vara skoglös vilket också inbegriper ett f.d. flygsandfält som nu är planterat med barrträd. På detta råder betes- och avverkningsförbud. På inägorna uppges dock växa ek, björk, al, asp, rönn och sälg. Enheterna Eka och Tofta anges ha barrskog till husbehov. Socknen omger Ljungby köping. (Blad 53 Växjö).

Aktnummer F56-1:1	Ormesberga socken	Uppmätningår 1852
-------------------	-------------------	-------------------

Beskrivningen är kortfattad rörande skogen. De flesta hemman uppges dock ha skog till husbehov. Kartan med snöflingor och ringar. (Blad 53 Växjö).

Kalmar län

Generalstabens karta

	Uppmättningsår	Utgivningsår
Blad 11 Karlskrona	1839, 42-43, 66	1870
Blad 12 Ottenby	1839, 42-43, 65	1870
Blad 16 Lessebo	1841, 43, 66	1871

Sockenkartor

Aktnummer G90-1:1	Söderåkra socken	Uppmättningsår 1860
-------------------	------------------	---------------------

Kartan anger skog med snöflinga respektive rund ring. Bok förekommer i ”täm-
meligt” stora lundar i socknens västra och norra delar. (Blad 44 Kalmar).

Aktnummer G108-1:1	Vissefjärda socken	Uppmättningsår 1860
--------------------	--------------------	---------------------

Vid uppmättningsåret hörde socknen till Konga härad i Kronobergs län men har sedan dess administrativt förts till Kalmar län. Snöflingor och ringar redovisar skogsförekomst. Utmarken anges som mycket kuperad, bergig och beväxt med gräs och barrskog. Enstaka ringar finns på utmarken. (Blad 44 Kalmar).

Kommentar: De ovan angivna Generalstabsbladen innehåller, alla tre, delar av Blekinge län varför dessa så att säga redan är ”vikta” för Blekinge läns räkning.

Bilaga 2

Ljunghedar och deras utbredning

De flesta län som ligger inom bokens utbredningsområde har alla haft betydande arealer ljunghed. Utgår vi från skogstillståndet i Karl XV: s karta från år 1846 måste man räkna med att ljunghedar ytterligare har brett ut sig på skogens bekostnad i tiden fram till sekelskiftet 1900 (Nilsson 1901, Wibeck 1917 och Schotte 1921). Troligen vänder denna trend inte förrän strax efter 1: a världskriget. Vare sig projektet använder sig av Karl XV: s karta eller Generalstabens kartor behöver vissa områden kontrolleras i detta avseende. Här kan det vara högst lämpligt att kolla mot koncepten till den Ekonomiska häradskartan i de län där den finns.

Nilsson 1901 skriver i noten 1 på sidan 24 följande: ”Den fullständigaste öfversikten öfver ljunghedarnas utbredning och areal inom skilda delar af landet erhålles dels i ’Utlåtande och protokoll hörande till 1896 års skogskommittés betänkanden’, hvarest uppgifter härom af statens skogstjänstemän för hvarje särskildt revir förekomma, dels af den i Kongl. Domänstyrelsen befintliga skogskartan öfver södra Sverige, som upprättades för 1897 års utställning.” (Utlåtande och protokoll....1896 torde finnas på Riksarkivet och Kungliga Domänstyrelsens papper övergick till Domänverket, för att så småningom hamna på Landsarkivet i Härnösand).

Malmström 1936 hänvisar till ”Karta över sydvästra Sveriges ljunghedar” upprättad åren 1913 – 14 vid Statens Skogsförsöksanstalt under ledning av Gunnar Schotte. Kartan har inte publicerats i sin originalskala, 1: 100 000, men finns starkt förminskad i Schottes avhandling: Ljunghedarnas geografiska utbredning, Kungliga Lantbruksakademiens handlingar och tidskrift 1921. (KSLA i Stockholm, telefonnummer 08-545 477 20).

Bilaga 3

Sockenkartan för Dannäs socken i Jönköpings län. Uppmått år 1852.

Socken har ett större bokhult på Dannäs ägor, Näset kallat, samt spridda förekomster av bok i socknens södra delar enligt beskrivningen. I övrigt uppges socknen ha alla olika trädslag. Lövringar och barrflingor redovisar skogsförekomst. Runda ringar finns också sporadiskt på utmarken men dominerar klart på inägor-na

Av Skogsstyrelsen publicerade Rapporter:

- 1988:1 Mallar för ståndortsbonitering; Lathund för 18 län i södra Sverige
- 1988:2 Grusanalys i fält
- 1990:1 Teknik vid skogsmarkskalkning
- 1991:1 Tätortsnära skogsbruk
- 1991:2 ÖSI; utvärdering av effekter mm
- 1991:3 Utboträffar; utvärdering
- 1991:4 Skogsskador i Sverige 1990
- 1991:5 Contortarapporten
- 1991:6 Participation in the design of a system to assess Environmental Consideration in forestry a Case study of the GREENERY project
- 1992:1 Allmän Skogs- och Miljöinventering, ÖSI och NISP
- 1992:2 Skogsskador i Sverige 1991
- 1992:3 Aktiva Natur- och Kulturvårdande åtgärder i skogsbruket
- 1992:4 Utvärdering av studiekampanjen Rikare Skog
- 1993:1 Skoglig geologi
- 1993:2 Organisationens Dolda Resurs
- 1993:3 Skogsskador i Sverige 1992
- 1993:5 Nyckelbiotoper i skogarna vid våra sydligaste fjäll
- 1993:6 Skogsmarkskalkning – *Resultat från en fyraårig försöksperiod samt förslag till åtgärdsprogram*
- 1993:7 Betespräglad äldre bondeskog – *från naturvårdssynpunkt*
- 1993:8 Seminarier om Naturhänsyn i gallring i januari 1993
- 1993:9 Förbättrad sysselsättningsstatistik i skogsbruket – *arbetsgruppens slutrapport*
- 1994:1 EG/EU och EES-avtalet ur skoglig synvinkel
- 1994:2 Hur upplever "grönt utbildade kvinnor" sin arbetssituation inom skogsvårdsorganisationen?
- 1994:3 Renewable Forests - Myth or Reality?
- 1994:4 Bjursåsprojektet - *underlag för landskapsekologisk planering i samband med skogsinventering*
- 1994:5 Historiska kartor - *underlag för natur- och kulturmiljövård i skogen*
- 1994:6 Skogsskador i Sverige 1993
- 1994:7 Skogsskador i Sverige – *nuläge och förslag till åtgärder*
- 1994:8 Häckfågelinventering i en åkerholme åren 1989-1993
- 1995:1 Planering av skogsbrukets hänsyn till vatten i ett avrinningsområde i Gävleborg
- 1995:2 SUMPSKOG – ekologi och skötsel
- 1995:3 Skogsbruk vid vatten
- 1995:4 Skogsskador i Sverige 1994
- 1995:5 Långsam alkalisering av skogsmark
- 1995:6 Vad kan vi lära av KMV-kampanjen?
- 1995:7 GROT-uttaget. Pilotundersökning angående uttaget av trädrester på skogsmark
- 1996:1 Women in Forestry – What is their situation?
- 1996:2 Skogens kvinnor – Hur är läget?
- 1996:3 Landmollusker i jämtländska nyckelbiotoper
- 1996:4 Förslag till metod för bestämning av prestationstal m.m. vid självverksamhet i småskaligt skogsbruk.
- 1997:1 Sjövatten som indikator på markförsurning
- 1997:2 Naturvårdsutbildning (20 poäng) Hur gick det?
- 1997:3 IR-95 – Flygbildsbaserad inventering av skogsskador i sydvästra Sverige 1995
- 1997:5 Miljeu96 Rådgivning. Rapport från utvärdering av miljeurådgivningen
- 1997:6 Effekter av skogsbränsleuttag och askåterföring – *en litteraturstudie*
- 1997:7 Målgruppsanalys
- 1997:8 Effekter av tungmetallnedfall på skogslevande landsnäckor (*with English Summary: The impact on forest land snails by atmospheric deposition of heavy metals*)
- 1997:9 GIS-metodik för kartläggning av markförsurning – *En pilotstudie i Jönköpings län*
- 1998:1 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av skogsbränsleuttag, asktillförsel och övrig näringskompensation
- 1998:2 Studier över skogsbruksåtgärdernas inverkan på snäckfaunans diversitet (*with English summary: Studies on the impact by forestry on the mollusc fauna in commercially used forests in Central Sweden*)
- 1998:3 Dalaskog - Pilotprojekt i landskapsanalys
- 1998:4 Användning av satellitdata – *hitta avverkad skog och uppskatta lövröjningsbehov*
- 1998:5 Baskatjoner och aciditet i svensk skogsmark - tillstånd och förändringar
- 1998:6 Övervakning av biologisk mångfald i det brukade skogslandskapet. *With a summary in English: Monitoring of biodiversity in managed forests.*
- 1998:7 Marksvampar i kalkbarrskogar och skogsbeten i Gotländska nyckelbiotoper
- 1998:8 Omgivande skog och skogsbrukets betydelse för fiskfaunan i små skogsbäckar
- 1999:1 Miljökonsekvensbeskrivning av Skogsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för kalkning och vitalisering
- 1999:2 Internationella konventioner och andra instrument som behandlar internationella skogsfrågor
- 1999:3 Målklassificering i "Gröna skogsbruksplaner" - betydelsen för produktion och ekonomi
- 1999:4 Scenarier och Analyser i SKA 99 - Förutsättningar

- 2000:1 Samordnade åtgärder mot försurning av mark och vatten - Underlagsdokument till Nationell plan för kalkning av sjöar och vattendrag
- 2000:2 Skogliga Konsekvens-Analyser 1999 - Skogens möjligheter på 2000-talet
- 2000:3 Ministerkonferens om skydd av Europas skogar - Resolutioner och deklARATIONER
- 2000:4 Skogsbruket i den lokala ekonomin
- 2000:5 Aska från biobränsle
- 2000:6 Skogsskadeinventering av bok och ek i Sydsverige 1999
- 2001:1 Landmolluskfaunans ekologi i sump- och myrskogar i mellersta Norrland, med jämförelser beträffande förhållandena i södra Sverige
- 2001:2 Arealförluster från skogliga avrinningsområden i Västra Götaland
- 2001:3 The proposals for action submitted by the Intergovernmental Panel on Forests (IPF) and the Intergovernmental Forum on Forests (IFF) - in the Swedish context
- 2001:4 Resultat från Skogsstyrelsens ekenkät 2000
- 2001:5 Effekter av kalkning i utströmningsområden *med kalkkross 0 - 3 mm*
- 2001:6 Biobränslen i Söderhamn
- 2001:7 Entreprenörer i skogsbruket 1993-1998
- 2001:8A Skogspolitisk historia
- 2001:8B Skogspolitiken idag - en beskrivning av den politik och övriga faktorer som påverkar skogen och skogsbruket
- 2001:8C Gröna planer
- 2001:8D Föryngring av skog
- 2001:8E Fornlämningar och kulturmiljöer i skogsmark
- 2001:8G Framtidens skog
- 2001:8H De skogliga aktörerna och skogspolitiken
- 2001:8I Skogsbilvägar
- 2001:8J Skogen sociala värden
- 2001:8K Arbetsmarknadspolitiska åtgärder i skogen
- 2001:8L Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
- 2001:8M Skogsbruk och rennäring
- 2001:8O Skador på skog
- 2001:9 Projekterfarenheter av landskapsanalys i lokal samverkan – (LIFE 96 ENV S 367) Uthålligt skogsbruk byggt på landskapsanalys i lokal samverkan
- 2001:11A Strategier för åtgärder mot markförsurning
- 2001:11B Markförsurningsprocesser
- 2001:11C Effekter på biologisk mångfald av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11D Urvalskriterier för bedömning av markförsurning
- 2001:11E Effekter på kvävedynamiken av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11F Effekter på skogsproduktion av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11G Effekter på tungmetallers och cesiums rörlighet av markförsurning och motåtgärder
- 2001:12 Forest Condition of Beech and Oak in southern Sweden 1999
- 2002:1 Ekskador i Europa
- 2002:2 Gröna Huset, slutrapport
- 2002:3 Project experiences of landscape analysis with local participation – (LIFE 96 ENV S 367) Local participation in sustainable forest management based on landscape analysis
- 2002:4 Landskapsekologisk planering i Söderhamns kommun
- 2002:5 Miljöriktig vedeldning - Ett informationsprojekt i Söderhamn
- 2002:6 White backed woodpecker landscapes and new nature reserves
- 2002:7 ÄBIN Satellit
- 2002:8 Demonstration of Methods to monitor Sustainable Forestry, Final report Sweden
- 2002:9 Inventering av frötäktssbestånd av stjärkek, bergesk och rödek under 2001 - Ekdöd, skötsel och naturvård
- 2002:10 A comparison between National Forest Programmes of some EU-member states
- 2002:11 Satellitbildsbaserade skattningar av skogliga variabler
- 2002:12 Skog & Miljö - Miljöbeskrivning av skogsmarken i Söderhamns kommun
- 2003:1 Övervakning av biologisk mångfald i skogen - En jämförelse av två metoder
- 2003:2 Fågelfaunan i olika skogsmiljöer - en studie på beståndsnivå
- 2003:3 Effektivare samråd mellan rennäring och skogsbruk -förbättrad dialog via ett utvecklat samrådsförfarande
- 2003:4 Projekt Nissadalen - En integrerad strategi för kalkning och askspridning i hela avrinningsområden
- 2003:5 Projekt Renbruksplan 2000-2002 Slutrapport, - ett planeringsverktyg för samebyarna
- 2003:6 Att mäta skogens biologiska mångfald - möjligheter och hinder för att följa upp skogspolitiken miljösmål i Sverige
- 2003:7 Vilka botaniska naturvärden finns vid torplämningar i norra Uppland?
- 2003:8 Kalkgranskogar i Sverige och Norge – förslag till växtsociologisk klassificering
- 2003:9 Skogsägare på distans - Utvärdering av SVO:s riktade insatser för utbör
- 2003:10 The EU enlargement in 2004: analysis of the forestry situation and perspectives in relation to the present EU and Sweden
- 2004:1 Effektoppföljning skogsmarkskalkning tillväxt och trädvitalitet, 1990-2002
- 2004:2 Skogliga konsekvensanalyser 2003 - SKA 03
- 2004:3 Natur- och kulturinventeringen i Kronobergs län 1996 - 2001

- 2004:4 Naturlig föryngring av tall
- 2004:5 How Sweden meets the IPF requirements on nfp
- 2004:6 Synthesis of the model forest concept and its application to Vilhelmina model forest and Barents model forest network
- 2004:7 Vedlevande arters krav på substrat - sammanställning och analys av 3.600 arter
- 2004:8 EU-utvidgningen och skogsindustrin - En analys av skogsindustrins betydelse för de nya medlemsländernas ekonomier
- 2004:9 Nytt nummer se 2005:1
- 2004:10 Om virkesförrådets utveckling och dess påverkan på skogsbrukets lönsamhet under perioden 1980-2002
- 2004:11 Naturskydd och skogligt genbevarande
- 2004:12 När vi skogspolitiken mångfaldsmål på artnivå? - Åtgärdsförslag för uppföljning och metodutveckling
- 2005:1 Access to the forests for disabled people
- 2005:2 Tillgång till naturen för människor med funktionshinder
- 2005:3 Besökarstudier i naturområden - en handbok
- 2005:4 Visitor studies in natureareas - a manual
- 2005:5 Skogshistoria år från år 1177-2005
- 2005:6 Vägar till ett effektivare samarbete i den privata tätortsnära skogen
- 2005:7 Planering för rekreation - Grön skogsbruksplan i privatägd tätortsnära skog
- 2005:8a-8c Report from Proceedings of ForestSAT 2005 in Borås May 31 - June 3
- 2005:9 Sammanställning av stormskador på skog i Sverige under de senaste 210 åren
- 2005:10 Frivilliga avsättningar - en del i Miljö kvalitetsmålet Levande skogar
- 2005:11 Skogliga sektorsmål - förutsättningar och bakgrundsmaterial
- 2005:12 Målbilder för det skogliga sektorsmålet - hur går det med bevarandet av biologisk mångfald?
- 2005:13 Ekonomiska konsekvenser av de skogliga sektorsmålen
- 2005:14 Tio skogsägares erfarenheter av stormen
- 2005:15 Uppföljning av skador på fornlämningar och övriga kulturlämningar i skog
- 2005:16 Mykorrhizasvampar i örtrika granskogar - en metodstudie för att hitta värdefulla miljöer
- 2005:17 Forskningsseminarium skogsbruk - rennärning 11-12 augusti 2004
- 2005:18 Klassning av renbete med hjälp av ståndortsboniteringens vegetationstypsindelning
- 2005:19 Jämförelse av produktionspotential mellan tall, gran och björk på samma ståndort
- 2006:1 Kalkning och askspredning på skogsmark - redovisning av arealer som ingått i Skogsstyrelsens försöksverksamhet 1989-2003
- 2006:2 Satellitbildsanalys av skogsbilvägar över våtmarker
- 2006:3 Myllrande Våtmarker - Förslag till nationell uppföljning av delmålet om byggande av skogsbilvägar över värdefulla våtmarker
- 2006:4 Granbarkborren - en scenarioanalys för 2006-2009
- 2006:5 Överensstämmer anmält och verkligt GROT-uttag?
- 2006:6 Klimathotet och skogens biologiska mångfald
- 2006:7 Arenor för hållbart brukande av landskapets alla värden - begreppet Model Forest som ett exempel
- 2006:8 Analys av riskfaktorer efter stormen Gudrun
- 2006:9 Stormskadad skog - föryngring, skador och skötsel
- 2006:10 Miljökonsekvenser för vattenkvalitet, Underlagsrapport inom projektet Stormanalys
- 2006:11 Miljökonsekvenser för biologisk mångfald - Underlagsrapport inom projekt Stormanalys
- 2006:12 Ekonomiska och sociala konsekvenser av stormen Gudrun **ännu inte klar**
- 2006:13 Hur drabbades enskilda skogsägare av stormen Gudrun - Resultat av en enkätundersökning
- 2006:14 Riskhantering i skogsbruket
- 2006:15 Granbarkborrens utnyttjande av vindfällan under första sommaren efter stormen Gudrun - (The spruce bark beetle in wind-felled trees in the first summer following the storm Gudrun)
- 2006:16 Skogliga sektorsmål i ett internationellt sammanhang
- 2006:17 Skogen och ekosystemansatsen i Sverige
- 2006:18 Strategi för hantering av skogliga naturvärden i Norrtälje kommun ("Norrtäljeprojektet")
- 2006:19 Kantzonens ekologiska roll i skogliga vattendrag - en litteraturöversikt
- 2006:20 Ägoslag i skogen - Förslag till indelning, begrepp och definitioner för skogsrelaterade ägoslag
- 2006:21 Regional produktionsanalys - Konsekvenser av olika miljöambitioner i länen Dalarna och Gävleborg
- 2006:22 Regional skoglig Produktionsanalys - Konsekvenser av olika skötselregimer
- 2006:23 Biomassaflöden i svensk skogsnäring 2004
- 2006:24 Trädbränslestatistik i Sverige - en förstudie
- 2006:25 Tillväxtstudie på Skogsstyrelsens obsytor
- 2006:26 Regional produktionsanalys - Uppskattning av tillgängligt trädbränsle i Dalarnas och Gävleborgs län
- 2006:27 Referenshägn som ett verktyg i vilt- och skogsförvaltning
- 2007:1 Utvärdering av ÄBIN
- 2007:2 Trädslagets betydelse för markens syra-basstatus - resultat från Ståndortskarteringen
- 2007:3 Älg- och rådjursstammarnas kostnader och värden
- 2007:4 Virkesbalanser för år 2004
- 2007:5 Life Forests for water - summary from the final seminar in Lycksele 22-24 August 2006
- 2007:6 Renskadorna i plant- och ungskog - en litteraturöversikt och analys av en taxeringsmetod
- 2007:7 Övervakning och klassificering av skogsvattendrag i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten - exempel från Emån och Öreälven

- 2007:8 Svenskt skogsbruk möter klimatförändringar
- 2007:9 Uppföljning av skador på fornlämningar i skogsmark
- 2007:10 Utgör kvävegödsling av skog en risk för Östersjön? Slutsatser från ett seminarium anordnat av Baltic Sea 2020 i samarbete med Skogsstyrelsen
- 2008:1 Arenas for Sustainable Use of All Values in the Landscape - the Model Forest concept as an example
- 2008:2 Samhällsekonomisk konsekvensanalys av skogsmarks- och ytvattenkalkning
- 2008:3 Mercury Loading from forest to surface waters: The effects of forest harvest and liming
- 2008:4 The impact of liming on ectomycorrhizal fungal communities in coniferous forests in Southern Sweden
- 2008:5 Långtidseffekter av kalkning på skogsmarkens kol- och kväveförråd
- 2008:6 Underlag för en nationell strategi för skötsel och skydd av sumpskogar
- 2008:7 Regionala analyser om kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruks
- 2008:8 Frötäkt och frötäktsovråden av gran och tall i Sverige
- 2008:9 Vägledning vid skogsmarkskalkning
- 2008:10 Områden som skogsmarkskalkats inom Skogsstyrelsens försöksverksamhet 2005-2007
- 2008:11 Inventering av ädellövplanteringar på stormhyggen från 1999 i Skåne
- 2008:12 Aluminiumhalter i skogsbäckar och variationen med avrinningsområdenas egenskaper
- 2008:13 Åtgärder för ett uthålligt brukande av skogsmarken - resultat från studier finansierade inom Movib
- 2008:14 Användningen av växtskyddsmedel inom skogsbruket
- 2008:15 Skogsmarkskalkning
- 2008:16 Skogsmarkskalkningens effekter på kemin i mark, grundvatten och ytvatten i SKOKAL-områdena 16 år efter behandling
- 2008:17 Skogsstyrelsens arbete med miljöhänsyn vid skogliga åtgärder - en underlagsrapport till strategin **inte klar**
- 2008:18 Effekter av skogsbruk på rennäringen - en litteraturstudie
- 2008:19 Hyggesfritt skogsbruk i ädellövskog - En litteratursammanställning
- 2008:20 Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk i ädellövskogar - slutrapport för delprojekt Ädellöv
- 2008:21 Skoglig kontinuitet och historiska kartor - en metodstudie för bokskog

Av Skogsstyrelsen publicerade Meddelanden:

- 1991:2 Vägplan -90
- 1991:3 Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
– Efterfrågade tjänster på en öppen marknad
- 1991:4 Naturvårdshänsyn – Tagen hänsyn vid slutavverkning 1989–1991
- 1991:5 Ekologiska effekter av skogsbränsleuttag
- 1992:1 Svanahuvudsvägen
- 1992:2 Transportformer i väglöst land
- 1992:3 Utvärdering av samråden 1989-1990 /skogsbruk – rennärning
- 1993:2 Virkesbalanser 1992
- 1993:3 Uppföljning av 1991 års lövträdsplantering på åker
- 1993:4 Återväxttaxeringarna 1990-1992
- 1994:1 Plantinventering 89
- 1995:2 Gallringsundersökning 92
- 1995:3 Kontrolltaxering av nyckelbiotoper
- 1996:1 Skogsstyrelsens anslag för tillämpad skogsproduktionsforskning
- 1997:1 Naturskydd och naturhänsyn i skogen
- 1997:2 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1996
- 1998:1 Skogsvårdsorganisationens Utvärdering av Skogspolitiken
- 1998:2 Skogliga aktörer och den nya skogspolitiken
- 1998:3 Föryngringsavverkning och skogsbilvägar
- 1998:4 Miljöhänsyn vid föryngringsavverkning - Delresultat från Polytax
- 1998:5 Beståndsanläggning
- 1998:6 Naturskydd och miljöarbete
- 1998:7 Röjningsundersökning 1997
- 1998:8 Gallringsundersökning 1997
- 1998:9 Skadebilden beträffande fasta fornlämningar och övriga kulturmiljövärden
- 1998:10 Produktionskonsekvenser av den nya skogspolitiken
- 1998:11 SMILE - Uppföljning av sumpskogsskötsel
- 1998:12 Sköter vi ädellövskogen? - Ett projekt inom SMILE
- 1998:13 Riksdagens skogspolitiska intentioner. Om mål som uppdrag till en myndighet
- 1998:14 Swedish forest policy in an international perspective. (Utfört av FAO)
- 1998:15 Produktion eller miljö. (En mediaundersökning utförd av Göteborgs universitet)
- 1998:16 De trädbevuxna impedimentens betydelse som livsmiljöer för skogslevande växt- och djurarter
- 1998:17 Verksamhet inom Skogsvårdsorganisationen som kan utnyttjas i den nationella miljöövervakningen
- 1998:18 Auswertung der schwedischen Forstpolitik 1997
- 1998:19 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1998
- 1999:1 Nyckelbiotopsinventeringen 1993-1998. Slutrapport
- 1999:2 Nyckelbiotopsinventering inom större skogsbolag. En jämförelse mellan SVOs och bolagens inventeringsmetodik
- 1999:3 Sveriges sumpskogar. Resultat av sumpskogsinventeringen 1990-1998
- 2001:1 Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2000
- 2001:2 Rekommendationer vid uttag av skogsbränsle och kompensationsgödsling
- 2001:3 Kontrollinventering av nyckelbiotoper år 2000
- 2001:4 Åtgärder mot markförsurning och för ett uthålligt brukande av skogsmarken
- 2001:5 Miljöövervakning av Biologisk mångfald i Nyckelbiotoper
- 2001:6 Utvärdering av samråden 1998 Skogsbruk - rennärning
- 2002:1 Skogsvårdsorganisationens utvärdering av skogspolitikkens effekter - SUS 2001
- 2002:2 Skog för naturvårdsändamål – uppföljning av områdesskydd, frivilliga avsättningar, samt miljöhänsyn vid föryngringsavverkning
- 2002:3 Recommendations for the extraction of forest fuel and compensation fertilising
- 2002:4 Action plan to counteract soil acidification and to promote sustainable use of forestland
- 2002:5 Blir er av
- 2002:6 Skogsmarksgödsling - effekter på skogshushållning, ekonomi, sysselsättning och miljö
- 2003:1 Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2002
- 2003:2 Konsekvenser av ett förbud mot permetrinbehandling av skogsplanter
- 2004:1 Kontinuitetsskogar - en förstudie
- 2004:2 Landskapsekologiska kärnområden - LEKO, Redovisning av ett projekt 1999-2003
- 2004:3 Skogens sociala värden
- 2004:4 Inventering av nyckelbiotoper - Resultat 2003
- 2006:1 Stormen 2005 - en skoglig analys
- 2007:1 Övervakning av insektsangrepp - Slutrapport från Skogsstyrelsens regeringsuppdrag
- 2007:2 Kvävegödsling av skogsmark
- 2007:3 Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper - Resultat till och med 2006
- 2007:4 Fördjupad utvärdering av Levande skogar
- 2007:5 Hållbart nyttjande av skog

2008:1	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk
2008:2	Rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring
2008:3	Skogsbrukets frivilliga avsättningar

Beställning av Rapporter och Meddelanden

Skogsstyrelsen,
Förlaget
551 83 JÖNKÖPING
Telefon: 036 – 35 93 40
vx 036 – 35 93 00
fax 036 – 19 06 22
e-post: forlaget@skogsstyrelsen.se
www.skogsstyrelsen.se

I Skogsstyrelsens författningssamling (SKSFS) publiceras myndighetens föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifterna är av tvingande natur. De allmänna råden är generella rekommendationer som anger hur någon kan eller bör handla i visst hänseende.

I Skogsstyrelsens Meddelande-serie publiceras redogörelser, utredningar m.m. av officiell karaktär. Innehållet överensstämmer med myndighetens policy.

I Skogsstyrelsens Rapport-serie publiceras redogörelser och utredningar m.m. för vars innehåll författaren/författarna själva ansvarar.

Skogsstyrelsen publicerar dessutom fortlöpande: Foldrar, broschyrer, böcker m.m. inom skilda skogliga ämnesområden.

Skogsstyrelsen är också utgivare av tidningen Skogseko.

Att finna områden med lång skoglig kontinuitet med hjälp av historiska kartor kan vara en mycket tidsödande process. Men här presenteras en metod där man relativt snabbt, enkelt och billigt – via äldre, småskaliga kartor kan knyta skoglig kontinuitet till enskilda terrängpartier 150 år tillbaka i tiden, med information om det vid denna tid stod barr- eller lövträd där.